

EUROPEAN REFORMS BULLETIN 2018 No4

Indexed & Shared by:

European Reforms Bulletin

2018

scientific peer-reviewed journal

No. 4

Founded and edited by Centre for European Reforms Studies, a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg (Registre de commerce et des sociétés, Luxembourg, F 10.340, siège social: L-1541 Luxembourg, 36, boulevard de la Fraternité).

Tel.: +352661261668

e-mail: bulletin@email.lu

http://cers.eu.pn/bulletin.html

Editorial board: Yeskov S. (D.Sc., Assoc. Prof., Luxembourg, editor-in-chief), Zaiets O. (PhD, Assoc. Prof., Luxembourg, deputy editor), Dymarskii Ia. (D.Sc., Prof., Russian Federation), Kaluzhnyi R. (D.Sc., Prof., Ukraine), Karchevskiy N. (D.Sc., Prof., Ukraine), Korystin O. (D.Sc., Prof., Ukraine), Kretova A. (PhD, Russian Federation), Nedodaieva N. (D.Sc., Prof., Israel), Rozovskiy B. (D.Sc., Prof., Ukraine), Zablodska I. (D.Sc., Prof., Ukraine).

European Reforms Bulletin is an international, multilingual (English, Ukrainian, Russian), scholarly, peer-reviewed journal, which aims to publish the highest quality research material, both practical and theoretical, and appeal to a wide audience. It is an official bulletin of the Centre for European Reforms Studies and is published 4 times a year (quarterly). It includes articles related to legal and economic issues of reforms in European Union and Europe-oriented countries, including efficiency and experience of these reforms, comparative studies on all disciplines of law, cross-disciplinary legal and economic studies, and also educational issues. It welcomes manuscripts from all over the world, in particular from countries which made European choice recently. It accepts articles from professional academics, researchers, experts, practitioners and PhD students.

Responsibility for the accuracy of bibliographic citations, quotations, data, facts, private names, enterprises, organizations, institutions and government bodies titles, geographical locations etc. lies entirely with authors. All the articles are published in author's edition. Authors must accept full responsibility for the factual accuracy of the data presented and should obtain any authorization necessary for publication. The editorial board and the Centre for European Reforms Studies do not always share the views and thoughts expressed in the articles.

The editorial board reserves the right to refuse any material for publication and advises that authors should retain copies of submitted manuscripts and correspondence as material cannot be returned. Final decision about acceptance or rejection rests with the editor-in-chief and editorial board. By submitting an article for publication author declares that the submitted work is original and not being considered elsewhere for publication and has not been published before.

Recommended for publication by the Centre for European Reforms Studies (protocol of the general meeting No. 16 24.12.2018)

© European Reforms Bulletin, 2018

© Authors of articles, 2018

Table of contents

Bozhyk V.I. Development of scientific thought and legislations of the institute of the criminal infraction	2
Hrytenko O.A. Theoretical, right-relevant factors which declare improving the realization of the progressive system of correction and execution the punishment with proceeds in jail	8
Ismailov K.Y., Nebeska M.S. The threat of autarky in conditions of electoral information sovereignty	13
Izbash E.S., Slavinskaya I.V. Providing the rights of citizens to access to public information	20
Kokoshko V.S., Piadyshev V.G., Baltovski A.A. The use of fuzzy sets to solve the problems of automated operational control of complex systems	25
Lebedynska O.Y. Certain Aspects of the Definition of Public Audit	28
Ostrogladov A.I. The big city of the black sea region as an object of studying and preventing corresponding property against property	34
Prodanets N. Tactical admissions of discussion of undual discussion of minor suspect and its methods	41
Sobko G.M. Object and subject of mental violence	46
Zaiets O.M. Application of the capabilities of system analysis in jurisprudence during the integration of analytical methods of processing large data arrays	50

THE BIG CITY OF THE BLACK SEA REGION AS AN OBJECT OF STUDYING AND PREVENTING CORRESPONDING PROPERTY AGAINST PROPERTY

Alexander I. Ostrogladov

Head of the seaside area Police Department in Odessa,
the Main Directorate of the National Police in Odessa region
e-mail: an.babenko@ukr.net

Abstract. The article presents the results of a scientific study of the phenomenon of selfish crime against property in the cities of the Black Sea region of Ukraine. The concept of mercenary crime against property is defined, their types are presented. The results of quantitative and qualitative indicators of these crimes for 2015-2016 are presented. Various approaches to the classification of territories are analyzed. Arguments are given for the relevance and practical significance of research on mercenary crime against property in a territorial section. A personal approach to the study of regional features of the phenomenon of selfish crime against property in large cities is proposed.

The results of quantitative and qualitative indicators of these crimes for 2018 are presented. It has been established that the level of concentration of selfish crimes against property in the territory of large cities of the Black Sea region is distinguished by marked territorial differences. If in Kherson about 3642 crimes against property are committed every year, then in Nikolaev there are 6201 cases, and in Odessa - 10389 crimes. The distribution of mercenary crimes between the districts of the big city is also uneven. For example, only in the Kiev district of Odessa annually 1956 crimes of this category are committed, whereas in Malinovsky district - 2321, in Kiev district - 2706, and in Primorsky district - 3406 crimes. A similar situation is observed in other districts of large cities in this region.

It has been stated that a significant reserve on improving the practice of combating crimes in the big city of the Black Sea region is contained in quality information and analytical providing, which is based on the identification of patterns and the localization of hearth of concentration of mercenary crimes against property in the city.

The necessity of taking into account during organization by law enforcement the practice of preventing crime of the existence of five types of zones by signs of the attractiveness of mercenary crimes in the big city of the Black Sea coast, is argued: *a) city center* – is characterized by the concentration of a large number of retail chains, banks, diverse elements of business, economic and cultural structures. Here, favorable opportunities for improving property crimes (pickpocketing, stealing from cars, offices, shops, robberies) is the factor of reduced informal control by society; *b) the districts of the city adjacent to the centrals* are also characterized by weak social control along with a large concentration of trading companies, large shops, industrial enterprises. In these districts arise favorable conditions for thefts, robberies, brigandages, frauds; *c) entertainment quarters* – concentrated near ports, railway stations, bus stations, cultural monuments, recreation zones, in specially designated, easily accessible places. The atmosphere of celebration and carelessness reigns in them. In the large cities of the Black Sea region, they attract potential victims and criminals, creating favorable conditions for attacking imprudent victims; *d) districts of expensive mansions* – places of compact accommodation of wealthy citizens. As a rule, such territories are attractive for representatives of organized and professional crime. Criminal encroachments here are distinguished by thorough planning and preparation, the use of various techniques of penetration into houses (including psychological ones, for example, under the guise of technical maintenance, etc.), detailed study of the ways of committing a crime, the use of modern technical devices, knowledge of modern achievements science and technology, etc. ; *e) intracity intermediate or peripheral zones* – territories of social and infrastructural decline. They are characterized by the dominance of adverse socialization conditions, the residing of a large number of unreliable, incomplete, or “difficult families” - people with disabilities, marginals, previously convicted, alcoholics, drug addicts, etc. Adolescents and adults in such districts are exclusively concerned with survival problems. Such districts generate criminal behavior not only within the district, but also export it to other territories.

Key words: mercenary crime against property, regional features of crime, region, city, Black Sea region, prevention of crime.

Постановка проблеми. Останнім часом вивчення злочинності у територіально-просторовому і регіональному вимірі розглядається в якості однієї з найбільш актуальних наукових проблем і стало обов'язковим атрибутом сучасних кримінологічних досліджень. Сучасна міська злочинність проти власності характеризується швидкістю кількісно-якісних змін, високим рівнем латентності,

неоднозначністю у підходах до її вивчення та реагування. Все це призводить до помилок у науково-практичному розумінні самого феномена міської злочинності; розширення осередків концентрації злочинності (в тому числі корисливої спрямованості); появу нових форм та видів вчинення злочинів корисливої спрямованості проти власності; відставання практики запобігання злочинності від реалій сьогодення. Наведене обумовлює необхідність **актуалізації** наукових досліджень злочинності у містах, особливо корисливої спрямованості, як найбільш значного сегмента злочинів проти власності.

Аналіз наукових досліджень та наукових публікацій. Проблемам вивчення злочинності у великих містах, в тому числі і у сфері охорони власності у різні роки приділяли увагу як зарубіжні, так і вітчизняні вчені. Так, Є.Ф.Азаров досліджував цю тему у межах запобігання корисливим злочинам на залізничному транспорті[1]; С. М. Алфьоров аналізував корисливу злочинність у розрізі аналізу та запобігання злочинності у курортному регіоні [2]. А. М. Бабенко приділяв увагу вивченню регіональних особливостей корисливої злочинності проти власності [3;5;4], В.С.Батиргареева вивчала вказаний феномен у ході вивчення соціально-правових та кримінологічних проблем розбоїв, а пізніше – рецидивної злочинності [7; 8]. В.О. Берзін присвячував увагу цій проблематиці під час вивчення злочинності мігрантів в особливо великому місті [9]. Крім цього І. П. Портнов, В. П. Філонов та Д.В.Федоренко вивчали корисливу злочинність у ході вивчення стану та детермінації злочинності в особливо великому промисловому місті[18; 19]; А.М.Бабенко, В.Я. Конопельський та І. М. Чекмарьова – під час вивчення злочинності у прикордонних регіонах Півдня України[6]; В. І. Шакур досліджував корисливу злочинність проти власності у рамках вивчення впливу урбанізації на злочинність[20] і т.д.. З представлених даних чітко простежується, що проблема вивчення корисливої злочинності проти власності у великих містах Причорноморського регіону не виявилася предметом самостійного аналізу.

Мета статті. Полягає у з'ясуванні теоретичних та прикладних проблем визначення великого міста у Причорноморському регіоні в якості об'єкта дослідження з метою вдосконалення запобігання корисливим злочинам проти власності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш ніж перейти до розкриття теми нашого дослідження визначимося з основними категоріями нашого дослідження такими, як «місто», «велике місто», «корислива злочинність проти власності», «Причорноморський регіон». Саме вони і знаходяться в основі розв'язання цієї частини нашої роботи.

У кримінології під великим містом розуміється історично сформований населений пункт регіоноутворюючого значення з високим рівнем урбанізації, населення якого нараховує понад один мільйон осіб, зайнятих не сільськогосподарською діяльністю, а виконанням виробничих функцій у промисловості, а так само у сфері обслуговування, адміністрування тощо, та який у кримінологічному сенсі виступає об'єктом забезпечення від чисельних злочинних загроз шляхом реалізації системи сучасних запобіжних заходів [10,с.1]. За результатами дослідження І.Й.Магновського ефективна регіональна структура територіального устрою держави є відображеною у дев'яти самобутніх регіонах: 1) Кримський (Автономна Республіка Крим) з центром – місто Сімферополь; 2) Слобожанський (Харківська, Сумська, Полтавська області) з центром – місто Харків; 3) Донбаський (Донецька, Луганська області) з центром – місто Донецьк; 4) Подніпровський (Черкаська, Кіровоградська, Дніпропетровська, Запорізька області) з центром – місто Дніпропетровськ; 5) Причорноморський (Одеська, Херсонська, Миколаївська області) з центром – місто Одеса; 6) Подільський (Вінницька, Тернопільська, Хмельницька області) з центром – місто Вінниця; 7) Поліський (Київська, Чернігівська, Житомирська області) з центром – місто Житомир; 8) Волинський (Волинська, Рівненська області) з центром – місто Луцьк; 9) Карпатський (Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька та Закарпатська області) з центром – місто Львів [15,с.29]. *Корисливу злочинність проти власності* у кримінології розуміють як сукупність злочинів проти власності, які пов'язані із оберненням чужого майна на користь винного чи інших осіб (статті 185-187, 188¹ – 191 КК України). Зокрема, згідно до кримінального законодавства до таких відносяться: крадіжки, грабежі, розбої, вимагання, шахрайства і т.д. [13,с.124-129]. Таким чином, корислива злочинність проти власності, як об'єкт дослідження являє собою сукупність злочинів, які відносяться до цієї категорії кримінальним законом України. У свою чергу, міська злочинність є такою, що вчиняється на території населених пунктів, які відносяться офіційною статистикою до міських [12,с.12]

На сьогодні міські території Причорномор'я України – міста Одеса, Херсон та Миколаїв є осередками науково-технічного, туристичного, соціально-культурного і економічного потенціалу. Вони здійснюють великий вплив на прилеглі до них території і являють собою великі кримінологічні центри зосередження злочинності і є вкрай привабливими територіями для осіб, які вчиняють корисливі злочини проти власності. Між тим, рівень концентрації корисливих злочинів проти власності на території великих міст є не однаковим. Так, якщо у Херсоні щорічно вчиняється близько 3642 злочинів проти власності, то у Миколаєві їх нараховується – 6201 випадки, а у Одесі – 10389 злочини. Нерівномірним є і розподіл корисливих злочинів між районам великого міста. Наприклад, тільки у Київському районі міста Одеси

щорічно вчиняється 1956 злочинів вказаної категорії, тоді, як у Малиновському – 2321, у Київському – 2706, а у Приморському – 3406 злочини проти власності[22]. Тобто у великих містах Причорномор'я України спостерігаються помітно виражені територіальні відмінності у кількості вчинюваних злочинів проти власності, які подекуди перевищують двох – трьох кратні розміри. Багато в чому така ситуація пов'язана із інфраструктурними особливостями великого міста, характером забудови його територій, специфікою транспортного сполучення, взаємозв'язками між окремими територіями, особливостями мятникової міграції населення тощо.

Нагадаємо, що основні структурні елементи міста включають у себе: райони, мікрорайони (групи мікрорайонів), квартали, вулиці, будівлі тощо [17,с.42-44].

Великі міста, як правило, є високо урбанізованими центрами агломерації зі складною структурою. Забудова великих міст характеризується особливостями їх планувальної структури у поєднанні зі специфікою адміністративного поділу. Внутрішня будова великого міста поділяється на принципово відмінні зони, які формуються за типовими та функціональними закономірностями їх утворення. Найчастіше велике місто утворюють: історичне ядро міста (територія на якій зосереджені найбільш цінні архітектурно-історичні та адміністративно культурні споруди); центральна зона (де містяться будівлі, які виконують адміністративні, ділові, культурні, наукові, торгівельні і т.д. функції); зовнішня зона міста (знаходиться за межами центральної міської території, яка виконує функції периферійних зон); приміська зона (велике кільцеве утворення – зовнішній пояс міста) [17,с.42-44]. Особливості забудови цих територій є різними, так само, як і способи і концентрація територією злочинів проти власності також є відмінними. Так, якщо приміська зона характеризується переважно домінуванням забудови приватного сектору і підвищеною насиченістю крадіжок із приватного сектору (з низьким рівнем кишенькових крадіжок, епізодичними випадками грабежів та розбоїв), то центральна зона міста, навпаки, характеризується підвищеним рівнем кишенькових крадіжок, грабежів та розбоїв. Відмінними ці території є за способом і за предметом посягання на власність. Наприклад, якщо для приміської зони найчастіше є характерним викрадання приватного майна із приміщень незначної вартості, то історична зона і центр відрізняються збільшенням викрадань із місць публічного користування, квартир із більш високою вартістю. Останні викрадання характеризуються більш високою професіоналізацією злочинців і витонченістю способів вчинення і приховування слідів злочину.

Зазвичай, вся територія великого міста поділяється на дві частини: забудовану територію, що міститься у межах міської забудови і територію, розташовану за межами забудови. У складі великих міст можна виділити наступні основні зони: селитибна – територія розміщення житлових районів, мікрорайонів, громадських будівель і споруд; промислова – де розміщуються промислові, господарські, енергетичні підприємства, об'єкти обслуговування населення, пов'язані з ними транспортні та інші об'єкти; комунально-складська – пристосована для розміщення складів, гаражів, автобаз, парків громадського транспорту; зовнішнього транспорту – місця розміщення вокзалів, портів і транспортних будівель і споруд; зона відпочинку – території розміщення міських парків, пляжів, спортивних споруд, театрів, кафе, ресторанів і інших місць відпочинку. Крім цих основних зон виділяють території підсобних господарств, кладовищ тощо[17,с.42-44].

Кримінологічного значення набуває той факт, що великі міста поділяються на декілька великих міських районів. Завдяки цьому додатково створюється ціла система житлових районних центрів, які поєднуються між собою і міським центром магістральними вулицями. Таким чином велике місто, як об'єкт кримінологічного захисту, являє собою складний ансамбль вилиць, будівель, магазинів, площ та парків. Кожен житловий район являє собою велику структурну одиницю території селитиби[17,с.42-44].

Житлові райони і мікрорайони великого міста (в тому числі і Причорноморського регіону) забудовуються будівлями різноманітного призначення і експлуатаційного режиму. Як правило, велике місто складається з наступних зон: житлова, шкільна, господарська, обслуговуюча, культурно-побутова тощо [17,с.42-44]. В залежності від планувальної ситуації житловий район проектується або у вигляді групи мікрорайонів з населенням від 6 до 18 тис. осіб у кожній, або у вигляді єдиної території укрупнених районів з населенням від 25 до 35 тис. осіб. Планувальна структура мікрорайону складається з окремих груп житлових будівель з населенням від 2 до 3 тис. осіб. у кожній[17,с.42-44].

Найчастіше корисливі злочини проти власності вчиняються практично у всіх районах та мікрорайонах типової багатоповерхової житлової забудови, а також у середмісті. Але за даними сучасних кримінологічних досліджень, розподіл корисливих злочинів проти власності на вище описаних територіях великих міст не є однорідним. Як правило, корисливі злочини у великому місті концентруються за трьома основними ознаками: точково, лінійно, групами [11,с.46-62; 4, с.42-60]. Точкова концентрація корисливих злочинів як правило пов'язана із якимось об'єктом, який генерує криміногенну обстановку чи приваблює до себе потенційних порушників (злочинців) та їхніх жертв. Зокрема, такими об'єктами є: нічні клуби, ринки ресторани і паби, лікувальні заклади, міста відпочинку тощо. Лінійний розподіл злочинів

характеризується підвищеною їх концентрацією вздовж доріг, провулків чи пішохідних маршрутів тощо. Груповий розподіл має місце тоді, коли корисливі злочини проти власності здійснюються на одній території (кварталі, мікрорайоні тощо), формуючи окрему групу [11, с.46-62; 4, с.42-60].

Грунтуючись на фундаментальних положень кримінологічної теорії та сучасному досвіді практичної діяльності можна виділити п'ять типів зон за ознаками підвищеної привабливості для корисливих злочинців у великому місті: *Центр міста* – характеризується зосередженням великої кількості торговельних мереж, банків, різноманітних елементів ділових, економічних і культурних структур [21, с.208]. Сприятливі можливості для вчинення злочинів проти власності (кишенькові крадіжки, викрадання із автомобілів, офісів, магазинів, грабежі) тут пов'язані із низьким рівнем неформального суспільного контролю.

Суміжні з центральними райони міста також відрізняються слабкістю соціального контролю на фоні великої концентрації торговельних фірм, великих магазинів, промислових підприємств [21, с.208] з наявністю складної мережі транспортних сполучень, переходів, складної системи вулиць та провулків. В них створюються сприятливі умови для вчинення крадіжок, грабежів, розбоїв та шахрайств.

Квартали розваг – зосереджені поблизу портів, вокзалів, автовокзалів, пам'яток культури, рекреаційних зон, розважальні мережі у спеціально відведених у загальнодоступних місцях і т.д.. [21, с.209]. В них панує атмосфера свята і безпечності. В умах великих міст Причорномор'я вони приваблюють потенційних жертв і злочинців створюючи сприятливі умови для нападу на необачних осіб.

Райони дорогих особняків – місця компактного проживання заможних осіб. Як правило, такі території є привабливими для представників організованої та професійної злочинності [21, с.209]. Злочинні посягання тут відрізняються ретельним плануванням і приготуванням, використанням різних прийомів проникнення у будинки (в тому числі і психологічним, наприклад, під виглядом технічного обслуговування), детальним опрацюванням способів вчинення злочину, використанням сучасних технічних пристроїв, знань сучасних досягнень науки і техніки тощо.

Внутрішньоміські проміжні, або периферійні зони – території соціального та інфраструктурного занепаду [21, с.210]. Вони характеризуються домінуванням несприятливих умов соціалізації, проживанням великої кількості неблагонадійних, неповних або «складних родин» - інвалідів, маргіналів, раніше судимих, алкоголіків, наркоманів і т.д. Підлітки та дорослі у таких районах переймаються виключно проблемами виживання. Такі райони генерують злочинну поведінку не лише в нутрі району, а й експортують її на інші території. Представлена вище інформація має важливе профілактичне значення, оскільки істотний резерв із вдосконалення практики запобігання злочинам у великому місті Причорномор'я міститься саме у якісному інформаційно-аналітичному забезпеченні, яке ґрунтується на виявленні закономірностей розподілу і знешкодження осередків концентрації корисливих злочинів проти власності на території міста.

Висновки. Узагальнюючи результати власного дослідження, з метою удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення запобігання корисливій злочинності проти власності у великому місті Причорномор'я можна сформулювати наступні висновки:

1. Останніми роками міська корислива злочинність проти власності у Причорноморського регіону стала значним сегментом загальної злочинності, яка складає від 60 до 70 відсотків від загальної регіональної структури злочинності.

2. Рівень концентрації корисливих злочинів проти власності на території великих міст Причорномор'я є відрізняється помітно вираженими територіальними відмінностями. Якщо у Херсоні щорічно вчиняється близько 3642 злочинів проти власності, то у Миколаєві їх нараховується – 6201 випадки, а у Одесі – 10389 злочини. Нерівномірним є і розподіл корисливих злочинів між районам великого міста. Наприклад, тільки у Київському районі міста Одеси щорічно вчиняється 1956 злочинів вказаної категорії, тоді, як у Малиновському – 2321, у Київському – 2706, а у Приморському – 3406 злочини проти власності. Схожа ситуація простежується і у інших районах великих міст цього регіону.

3. Сучасна міська злочинність проти власності характеризується швидкістю кількісно-якісних змін, високим рівнем латентності, розширенням осередків концентрації злочинності; появою нових форм та видів вчинення корисливих злочинів проти власності.

4. Істотний резерв із вдосконалення практики запобігання злочинам у великому місті Причорномор'я міститься у якісному інформаційно-аналітичному забезпеченні, яке ґрунтується на виявленні закономірностей розподілу і знешкодження осередків концентрації корисливих злочинів проти власності на території міста.

5. Під час організації практики запобігання правоохоронним органам варто враховувати, що існують п'ять типів зон за ознаками підвищеної привабливості для корисливих злочинців у великому місті Причорномор'я:

а) *центр міста* – характеризується зосередженням великої кількості торговельних мереж, банків,

різноманітних елементів ділових, економічних і культурних структур. Сприятливі можливості для вчинення злочинів проти власності (кишенькові крадіжки, викрадання із автомобілів, офісів, магазинів, грабежі) тут пов'язані із низьким рівнем неформального суспільного контролю; б) *суміжні з центральними райони* міста також відрізняються слабкістю соціального контролю на фоні великої концентрації торговельних фірм, великих магазинів, промислових підприємств. В них створюються сприятливі умови для вчинення крадіжок, грабежів, розбоїв та шахрайств; в) *квартали розваг* – зосереджені поблизу портів, вокзалів, автовокзалів, пам'яток культури, рекреаційних зон, розважальні мережі у спеціально відведених у загальнодоступних місцях і т.д.. В них панує атмосфера свята і безпечності. В умах великих міст Причорномор'я вони приваблюють потенційних жертв і злочинців створюючи сприятливі умови для нападу на необачних осіб; г) *райони дорожніх особняків* – місця компактного проживання заможних осіб. Як правило, такі території є привабливими для представників організованої та професійної злочинності. Злочинні посягання тут відрізняються ретельним плануванням і приготуванням, використанням різних прийомів проникнення у будинки (в тому числі і психологічним, наприклад, під виглядом технічного обслуговування), детальним опрацюванням способів вчинення злочину, використанням сучасних технічних пристроїв, знань сучасних досягнень науки і техніки тощо; д) *внутрішньоміські проміжні, або периферійні зони* – території соціального та інфраструктурного занепаду. Характеризуються домінуванням несприятливих умов соціалізації, проживанням великої кількості неблагонадійних, неповних або «складних родин» - інвалідів, маргіналів, раніше судимих, алкоголіків, наркоманів і т.д. Підлітки та дорослі у таких районах переймаються виключно проблемами виживання. Такі райони генерують злочинну поведінку не лише в нутрі району, а й експортують її на інші території.

References:

1. Azarov Ye.F. *Zapobigannya korislivim zlochinam na pasazhirskomu zaliznichnomu transporti UkraYini*: avtoref. dis. ...kand...yurid.nauk: spets.12.00.08. Harklv, 2017. 20 p. (In Ukrainian)
2. Alforov S. M. *Diialnist orhaniv vnutrishnikh sprav po protydii zlochynnosti u kurortnykh rehionakh (kryminologichne doslidzhennia na materialakh Zaporizkoi oblasti)*: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12. 00. 08. Kharkiv, 2003. 197 p. (In Ukrainian)
3. Babenko A. M. *Zapobihannia zlochynnosti v rehionakh Ukrainy: kontseptualno-metodologichnyi ta prakseologichnyi vymir*: monohrafiia. Odesa: ODUVS, 2014. 416 p. (In Ukrainian)
4. Babenko A.M. *Rehionalni osoblyvosti zlochynnosti u mistakh ta silskykh raionakh Zaporizkoi, Dnipropetrovskoi ta Kharkivskoi oblastei*. Pytannia borotby zi zlochynnistiu: zb. nauk. pr. / redkol.: V.I. Borysov ta in. Khrakiv: Pravo, 2018. S.42-60 p. (In Ukrainian)
5. Babenko A.M. *Teritorialno-prostorovij analiz zlochinnosti u naselenih punktah Odeskoyi oblasti* / A.M.Babenko // Visnik Asociaciyi Kriminalnogo prava Ukrayini. 2017. № 2(9). P. 169-171. URL: http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/11_Babenko.pdf. (data zvernennya 10.02.2019). (In Ukrainian)
6. Babenko A.M. Konopelskij V.Ya. Chekmarova I.M. *Kriminologichna harakteristika ta zapobigannya zlochinnosti u prikordonnih regionah Prichornomor'ya materikovoyi Ukrayini*: monografiya. Harkiv: Pravo, 2019. 264 p. (In Ukrainian)
7. Batirgareyeva V. S. *Kriminologichna harakteristika ta poperedzhennya rozboyiv, poyednanih z proniknenniam u zhitlo*: monografiya. Harkiv: Odissej, 2003. 256 p. (In Ukrainian)
8. Batirgareyeva V.S. *Recidivna zlochinnist v Ukrayini: socialno-pravovi ta kriminologichni problemi*: monografiya. Harkiv: Pravo, 2009. 576 p. (In Ukrainian)
9. Berzin V. A. *Kriminologicheskaya harakteristika i profilaktika prestupnosti migrantov v usloviyah sverhkrupnogo goroda (Na materialah goroda Moskvyy)*: dis. ...kandid.yurid.nauk: spec.12.00.08. Moskva, 1999. – 192 p. (In Russian)
10. Bojko V.V. *Kriminologichna harakteristika ta zapobigannya tyazhkim nasilnickim zlochinam proti zhittya ta zdorov'ya osobi v osoblivo velikih mistah UkraYini*: dis. ... kandid. yurid. nauk: 12.00.08. Harkiv, 2018. 280 p. (In Ukrainian)
11. Glavackij O.Z. *Arhitekturno-planuvalni determinanti zon pidvishenoyi kriminogennosti velikogo mista (na prikladi m. Lvova)*. Nauk.-tehn. zb.. Mistobuduvannya ta teritorialne planuvannya. 2016. Vip.60. S.46-62.URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/MTP_2016_60_9 (data zvernennya 10.02.2019).
12. Zavarzin A.V. *Preduprezhdenie pravonarushenij na sele*. Voronezh: Izd-vo Voronezhskogo universiteta, 1983. – 112 p. (In Ukrainian)
13. Moiseyev Ye.M., Dzhuzha O.M., Vasilevich V.V. ta in. *Kriminologichna viktimologiya: navchalnij posibnik*. Za zag.red.prof.O.M.Dzhuzhi. Kiyiv: Atika, 2006. 352 p. (In Ukrainian)
14. Lappo G.M. *Geografiya gorodov*. Moskva.: VLADOS, 1997. 478 p. (In Russian)

15. Magnovskij I. J. *Konstitucijno-pravove reguluvannya teritorialnogo ustroju Ukrayini: istoriya, suchasnist, perspektivi*: avtoref. dis. na здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : spec 12.00.02 «Конституційне право ; municipalne pravo». Harkiv, 2015. 40 p. (In Ukrainian)
16. Percik E.N. *Geografiya gorodov (geourbanistika)*. Moskva: Vysshaya shkola, 1991. 320 p.
17. Percik E.N. *Goroda mira: Geografiya mirovoj urbanistiki: uch.posobie*. M.: Izd. «Mezhdunarodnye otnosheniya», 1999. 382 p. (In Russian)
18. Portnov I.P. *Problemy profilaktiki prestupnosti v gorodah (po materialam organov vnutrennih del)*: dis. ... dokt. jurid. nauk : 12.00.08. Moskva, 1993. 220 p. (In Russian)
19. Filonov V. P., Fedorenko D.V. *Prestupnost v osobo krupnom promyshlennom gorode: sostoyanie, prichiny i mery po ee preduprezhdeniyu: monografiya*. Doneck : DIVD MVD Ukrainy, 2002. 281 p. (In Russian)
20. Shakun V. I. *Urbanizaciya i zlochinnist: monografiya*. Kiyiv: Vidavnistvo Ukrayinskoyi akademiyi vnutrishnih sprav, 1996. 256 p. (In Ukrainian)
21. Shnajder G. J. *Kriminologiya* / per. s nem. Yu. A. Nepodaeva; pod red. i s predisl. L. O. Ivanova. Moskva: Progress-Univers, 1994. 504 p. (In Russian)
22. Yedinij zvit pro kriminalni pravoporushennya za sichen-gruden 2017 roku / Generalna prokuratura Ukrayini. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=112661&libid=100820 (data zvernennya: 10.02.2019) (In Ukrainian).
23. Osaulenko O. I. (2007) *Zahalna teoriia derzhavy i prava : navch. posib* [General theory of state and law: textbook. tool]. K.: Istyna [Truth], 2007. 336 p. (In Ukrainian)

БОЛЬШОЙ ГОРОД ПРИЧЕРНОМОРСКОГО РЕГИОНА КАК ОБЪЕКТ ИЗУЧЕНИЯ И ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ КОРЫСТНЫМ ПРЕСТУПЛЕНИЯМ ПРОТИВ СОБСТВЕННОСТИ

Острогляд Олександр Ігорович, e-mail: an.babenko@ukr.net

Начальник Приморского РО полиции в г. Одесса ГУНП в Одесской области

Аннотация. В статье представлены результаты научного исследования феномена корыстной преступности против собственности в городах Причерноморского региона Украины. Дано понятие корыстной преступности против собственности, приведены их виды. Представлены результаты количественно-качественных показателей этих преступлений за 2015-2016 года. Проанализированы разные подходы классификации территорий. Приводятся аргументы актуальности и практического значения исследований корыстной преступности против собственности в территориальном разрезе. Предложен собственный подход к изучению региональных особенностей феномена корыстной преступности против собственности в крупных городах.

Представлены результаты количественно-качественных показателей этих преступлений за 2018 год. Установлено, что уровень концентрации корыстных преступлений против собственности на территории больших городов Причерноморья отличается заметно выраженными территориальными различиями. Если в Херсоне ежегодно совершается около 3642 преступлений против собственности, то в Николаеве их насчитывается – 6201 случая, а в Одессе – 10389 преступления. Неравномерным является и распределение корыстных преступлений между районами большого города. Например, только в Киевском районе города Одессы ежегодно совершается 1956 преступления указанной категории, тогда, как в Малиновском – 2321, в Киевском – 2706, а в Приморском – 3406 преступления. Похожая ситуация наблюдается и в других районах больших городов этого региона.

Констатировано, что существенный резерв по усовершенствованию практики противодействия преступлениям в большом городе Причерноморья содержится в качественном информационно-аналитическом обеспечении, которое базируется на выявлении закономерностей и локализации очагов концентрации корыстных преступлений против собственности на территории города.

Аргументировано необходимость учета во время организации правоохранительными органами практики предупреждения преступлений существования пяти типов зон по признакам привлекательности корыстных преступлений в большом городе Причерноморья: а) *центр города* – характеризуется сосредоточением большого количества торговых сетей, банков, разнообразных элементов деловых, экономических и культурных структур. Здесь благоприятными возможностями совершенствования преступлений против собственности (карманные кражи, похищения из автомобилей, офисов, магазинов, грабежи) является фактор пониженного неформального контроля со стороны общества; б) *смежные с центральными районами города* также характеризуются слабым социальным контролем наряду с большой концентрацией торговых фирм, больших магазинов, промышленных предприятий. В этих районах

возникают благоприятные условия для совершения краж, грабежей, разбоев, мошенничеств; *в) кварталы развлечений* – сосредоточены вблизи портов, вокзалов, автостанций, памятников культуры, рекреационных зон, в специально отведенных – легкодоступных местах. В них царит атмосфера праздника и безопасности. В условиях больших городов Причерноморья они притягивают потенциальных жертв и преступников, создавая благоприятные условия для нападения на неосмотрительных жертв; *г) районы дорогих особняков* – места компактного проживания зажиточных граждан. Как правило, такие территории являются привлекательными для представителей организованной и профессиональной преступности. Преступные посягательства здесь отличаются тщательным планированием и подготовкой, использованием разных приёмов проникновения в домостроения (в том числе и психологических, например, под видом технического обслуживания и т.д.), детальной проработкой способов совершения преступления, использованием современных технических приспособлений, знаний современных достижений науки и техники и т.д.; *д) внутригородские промежуточные, либо периферийные зоны* – территории социального и инфраструктурного упадка. Характеризуются доминированием неблагоприятных условий социализации, проживанием большого количества неблагонадежных, неполных, либо «сложных семей» - инвалидов, маргиналов, ранее судимых, алкоголиков, наркоманов и т.д. Подростки и взрослые в таких районах заняты исключительно проблемами выживания. Такие районы генерируют преступное поведение не только внутри района, а и экспортируют его на другие территории.

Ключевые слова: корыстная преступность против собственности, региональные особенности преступности, регион, город, Причерноморский регион, предупреждение преступности.